

ПРОГРАМ

1. Анонимус *Сузуба јектенија, Господи помилуј*,
соло сопран Софија Лазић
2. Стеван Мокрањац *Тебе Бога хвалим*
3. Томислав Зографски *Сијанием*,
соло бас Марко Милисављевић
4. Орландо ди Ласо *Matona mia cara*
5. Ола Јејло *Ubi caritas*,
диригент Јована Живановић
6. Хеитор Вила-Лобос *Melodia Sentimental*, Александар Крстић, гитара
и соло сопран Софија Лазић
7. Антонио Вивалди *Gloria*, RV 589 у Де-дуру (део)
 3. *Laudamus te*, дует сопран Сара Столић и
сопран Милица Ракић
 4. *Gratias agimus tibi*, хор
 5. *Propter magnam gloriam tuam*, хор
 6. *Domine Deus, Rex coelestis*, соло сопран
Анђела Недељковић
 7. *Domine, Fili unigenite*, хор
8. Јосип Славенски *Јесенске ноћи*
9. Исидор Бајић *Српкиња*
10. Добри Христов *Мари моме црноока*
11. Ђузепе Верди *Va, pensiero* из опере *Набуко*
12. Лео Делиб *Les trois oiseaux*,
соло сопран Јелена Драгомировић и соло сопран
Милана Андрашевић
13. Ђузепе Верди *Noi siamo zingarelle* из опере *Травијата*,
соло сопран Јелена Драгомировић и соло бас Марко
Милисављевић

ФАКУЛТЕТ УМЕТНОСТИ У НИШУ

ВОДИЧ КРОЗ ПРОГРАМ

ГОДИШЊИ КОНЦЕРТ МЕШОВИТОГ ХОРА *MAESTRINI* ФАКУЛТЕТА УМЕТНОСТИ У НИШУ

Мешовити хор *Maestrini*

мр Ивана Мировић, диригент

Јована Живановић, диригент

Ивана Бабовић, клавирска сарадња

солисти:

Јелена Драгомировић, сопран

Александар Крстић, гитара

Софија Лазић, сопран

Марко Милисављевић, бас

Анђела Недељковић, сопран

Милица Ракић, сопран

Сара Столић, сопран

...

СРЕДА, 22. МАЈА 2024. У 19 САТИ

КОНЦЕРТНО-ИЗЛОЖБЕНИ ПРОСТОР
ФАКУЛТЕТА УМЕТНОСТИ

Код садржи податке о аутору и адресу веб странице на којој се налази овај водич у електронском облику, као и друге занимљивости. Ако немате читач кодова, можете приступити отварањем адресе <http://bonc1.users.sbb.rs/> или потражити ту страницу као "**rat protiv slova a**".

Владимир Бонч-Брујевић

Композитори и дела [подвучени текст има додатно објашњење у глосару на 6. страници]

Непознат аутор

#1 Сугуба јектенија, Господи помилуј

Сугуба јектенија (stsl. *сугуба ектенија* - строга молитва) је молитва којом се свештеник двапут обраћа Богу, а народ одговара "Господи помилуј" (*Господи помилуј* - Господе, смилуј се). Састоји се од 12 краћих молитви, за православни род, за епископа, за уснуле, отпуштање грехова...

Трајање композиције је око 3 минута.

Стеван Мокрањац (Стеван Стојановић; Неготин, 09.01.1856 – Скопље, 28.09.1914) је био српски композитор, хоровађа и мелограф. Надимак "Мокрањац" добио је по месту Мокрање код Неготина, у које су се његови преци преселили из Македоније. Испрва се сам музички образовао, а затим се школовао на конзерваторијима у Минхену, Риму и Лајпцигу. Од 1884. био је хоровађа певачког друштва "Корнелије Станковић", а од 1887. године до смрти диригент Београдског певачког друштва. Хор друштва је био врло запажен и имао је успешне турнеје по централној Европи и Русији. Мокрањац је са Станиславом Биничким 1899. године основао Српску музичку школу у Београду, која данас носи његово име. Заслужан је и за оснивање првог гудачког квартета у Србији. Био је дописни члан Српске краљевске академије (данас САНУ) и Француске академије уметности. Искључиво је композитор вокалне, односно хорске музике. Композовао је прве српске уметничке композиције темељене на фолклору и црквену музику темељену на традиционалним црквеним мелодијама. Прикупио је око 450 народних песама с простора Балкана. Његово најзначајније дело су *Руковети*, 15 хорова који садрже укупно 82 композиције.

#2 Тебе Бога хвалим

Тебе Бога хвалим је древна црквена химна (химан, хвалоспев) на старословенском језику. Користи се у богослужју у Православној цркви. Одговарајућа композиција на латинском је *Te Deum laudamus* која се приписује св. Амброзију Миланском. Почетак Мокрањчеве обраде је *Тебе Бога хвалим*, *Тебе Господи исповеђујем*, а даље се наставља као у црквеној химни:

старословенски текст (почетак)	изговор	слободан превод
Тебе Бога хвалим, Тебе Господи исповеђујем. Тебе Превечнаго Отца вся земля величајет; Тебе вси Ангели, Тебе небеса и вся Силы.	Тебе́ Бога хвалим, Тебе́ Господа испове́ђујем. Тебе́ Преве́чнаго Отца́ вся земља величајет; Тебе́ вси Ангели, Тебе́ небеса и всја Силы.	Тебе́ Бога хвалимо, Тебе́ Господа исповедамо. Тебе́ Вечно́ Отца́ сва земља велича. Твоји су сви Ангели, Твоја су небеса и све Силе.

Трајање композиције је око 3 минута.

Томислав Зографски (Велес, 29.03.1934 - Скопље, 14.01.2000) био је македонски композитор савремене музике. Студирао је музику у Скопљу и Београду, а 1967. постао је професор на Факултету музичке уметности Универзитета "Св. Кирил и Методиј" у Скопљу (мк: *Факултет за музичка уметност, Универзитет "Св. Кирил и Методиј"*). Написао је преко 160 композиција у више жанрова, ослањајући се на македонску световну и духовну традицију. За очување дела Зографског и македонског културног наслеђа и потицање развоја музичке културе у Македонији, његова удова Панда и кћери Наташа и Елена су 2006. године у Скопљу основале Фондацију Томислава Зографског, која ове године прославља 90 година од рођења композитора.

#3 Сијанием оп. 74

Сијанием за бас и мешовити хор је композиција из 1974. године на црквени текст на старословенском језику.

Трајање композиције је око 2 минута.

Орландо ди Ласо (Orlando di Lasso / Roland de Lassus; Монс, око 1532 - Минхен, 14.06.1594) био је франко-фламмански касноренесансни композитор и капелник, организатор музичког живота и у своје време најцењенији музичар Европе. Први податак о његовом животу јавља се 1544. године, кад је као 12-годишњак ступио на службу Ферантеа Гонзаге (Ferrante I Gonzaga, 1507-1557, италијански племић и кондотјер). Ласо је с њим до 1553. године боравио у градовима и на дворовима у Италији, Белгији, Француској и Енглеској, и за то време се музички образовао. Од 1563. године до смрти био је капелник баварског двора у Минхену. Написао је више од 2000 дела сакралне и секуларне музике. Многа његова дела су сачувана, међу којима су сакрална дела на латинском: више од 70 миса (већином мисе-пародије), низ пасија, магнификата, литанија и око 1200 мотета, као и многа секуларна дела с текстовима на четири језика: италијански мадригали, француске шансоне, немачке песме (*Lieder*), у предговору немачких песама Ласо наводи и холандске песме, али оне нису сачуване).

Ивана Мировић, диригент

Ивана Мировић је дипломирала на Факултету музичке уметности Универзитета "Св. Кирил и Методиј" у Скопљу на одсеку за Музичку теорију и Хорско дириговање у класи проф. Драгана Шуплевског. Била је члан и асистент диригента хора Скопске опере. Магистарске студије завршила је 2006. године на Факултету музичке уметности Универзитета у Београду, Одсек за дириговање, у класи проф. Даринке Матић Маровић. Радила је у Средњој музичкој школи и Вишој музичкој школи у Нишу. Остварује вишегодишњу сарадњу с Нишким симфонијским оркестром, Оркестром Дома Војске Ниш, Оркестром Факултета уметности Ниш и Камерним оркестром *Konstantinus*. Наступала је на бројним концертима у земљи и иностранству с Нишким камерним хором, чији је диригент била од 2000. до 2014. године и с којим се успешно представљала у извођењу *a cappella* и вокалноинструменталне музике Брукнера, Вердија, Перголезија, Максимовића, Големовића, Мокрањца. Наступала је на великом броју фестивала у земљи и иностранству и освајала вредне награде и признања: *Хорови међу фрескама* (Београд), *Музички Едикт* (Ниш), *Мокрањчеви дани* (Неготин), ИХС - 2004/2006/2008/2010 (Ниш), НИМУС (Ниш), као и у Бијељини (Република Српска), Охриду (Република Северна Македонија), Бугарској, Црној Гори и Грчкој. Члан је стручних жирија на фестивалима у земљи и иностранству. Од новембра 2012. године је уметнички руководилац и диригент Женског академског хора СКЦ-а у Нишу. Са женским хором освојила је бројне награде и признања и учествовала на фестивалима у Србији, Македонији, Црној Гори, Републици Српској, Турској, Грчкој, Француској, Румунији. Од 2009. године ради на ФУ у Нишу, редовни је професор за предмет Хор.

Ивана Бабовић, клавир

Ивана Бабовић је рођена у Краљеву 1997. године. Основно музичко образовање стиче у ОМШ "Корнелије Станковић" у Трстенику, у класи проф. Анђелке Чуљић. Даље школовање наставља у СМШ "Стеван Мокрањац" у Краљеву, у класи проф. Иве Бастајић. Оба степена школовања завршава као ђак генерације. Основне и мастер академске студије завршава на Факултету уметности у Нишу, у класи проф. Стевана Спалевића. Добија диплому за најбољег дипломираног студента генерације академске 2019/20. на основним студијама, диплому за најбољег дипломираног студента генерације академске 2020/21. на мастер студијама и Повељу Универзитета у Нишу за најбољег дипломираног студента академске 2021/22. године. Добитница је републичке стипендије и стипендије "Доситеја".

Од средње школе је активни соло и камерни извођач, а наступала је широм земље и у иностранству (Хрватска, Грчка, Турска, Француска). Члан је Академског женског хора СКЦ-а Ниш, с којим наступа и као клавирски сарадник. Током студија се такмичила на Међународном такмичењу *Donne in Musica* у Крагујевцу, *Међународном музичком фестивалу* у Аранђеловцу, *Централној Балканској Олимпијади уметности и игре* у Нишу, као и на такмичењу клавирских дуа у Врњачкој Бањи.

Била је полазник мајсторских курсева код еминентних професора као што су Александар Сердар, Владимир Милошевић и Бруно Канино (Bruno Canino).

Тренутно је запослена у ОМШ "Владимир Ђорђевић" у Алексинцу као корепетитор.

Јована Живановић, диригент, III година Музичке теорије

Солисти

Јелена Драгомировић, сопран, IV година Соло певања, класа мр Саше Арсенкова

Александар Крстић, гитара, III година Гитаре, класа др Слободана Миливојевића

Софија Лазих, сопран, II година Соло певања, класа мр Катарине Симоновић Иванковић

Марко Милисављевић, бас, сарадник на Катедри за Соло певање

Анђела Недељковић, сопран, III година Соло певања, класа мр Катарине Симоновић Иванковић

Милица Ракић, сопран, III година Соло певања, класа мр Александре Ристић

Сара Столић, сопран, III година Музичке теорије

Глосар

- Јектенија** (стсл. *ектенија*) је низ мољења (молитава) које садрже разне молбе (прозбе, стсл. *просьбе*) Богу. Свештеник изговара или пева инвокације, а верници скупно одговарају. Може бити велика, мала, сугуба, прозбена и заупокојена. Појам јектенија се користи у источном хришћанству. Синоним у западном хришћанству је **литанија**. Оба појма потичу из старогрчког језика (ἐκτενής [ektenés], λιτανεία [litaneia]).
- SATB** је скраћеница од сопран, алт, тенор, бас. Користи се за означавање типа гласова солиста или хора у неком музичком делу, најчешће у ораторијама. Скраћеница по потреби може имати и друге гласове, нпр. Вар за баритон, Мз за мецосопран, С за контраалт.
- Капела** (лат. *cappella*, деминутив од *sarra* - плашт с капуљачом) је у почетку (око 800. године) био назив за црквени хор који је вежбао и певао у капели (богомолњи). Касније се исти назив користи за вокално-инструментални ансамбл у цркви, а од времена барока скоро искључиво за оркестар. За хор који пева без музичке пратње, као и за такву вокалну композицију, користи се израз **a cappella**. Изведенице **капелник** и **капелмајстор** (нем. *Kapellmeister*) користе се за диригента оркестра или хоровођу.
- Кондотјер** (ит. *condottiere*) је у Италији око 15. века био вођ најамничких трупа.
- Basso continuo** (ит. непрекидан, континуалан бас; често само **continuo**) или **generalbas** (нем. *Generalbass* - општи бас) је начин записивања инструменталне пратње у бароку. Басовске деонице означене су само појединачним нотама или бројевима на основу којих су извођачи импровизовали пратњу. Састав инструмената такође је био препуштен извођачима: могли су бити укључени сви инструменти који у распону тонова имају бас-регистар (нпр. чело, контрабас, фагот), али је морао бити укључен и најмање један инструмент који је могао свирати акорде (нпр. клавира, гитара, харфа). Кад се у 18. веку појавила потреба за прецизним и потпуним записивањем музике, *basso continuo* је избачен из праксе.
- Gloria in excelsis Deo** (Слава Богу на висини), или често само *Gloria*, је древна хришћанска химна. Латински текст је превод с грчког језика. Глорија постоји у многим верзијама, а пева се и на латинском и на другим језицима.
- Chôro** [пт: шоро; пт-бр: **шору**] је назив музичког ансамбла и музичког жанра који се јавља у другој половини 19. века у Рио де Жанеиру. Музика представља синтезу различитих типова афро-бразилске музике и европске популарне музике. Иако "шору" у португалском језику значи "плач" или "жалост" (*chora* = плакати), музика је брза и весела, типично у форми ронда..
- Рученица** (*ръченица* [раченица], од *ръченик* - ручник) је бугарски народни плес у 7/8 или 7/16 такту. Плеше се појединачно, а кад има више плесача, нису поређани, остају независни и махом се такмиче један против другог. Назив потиче од марамице коју плесачи држе у руци и њишу се или врте док плешу. Обично су руке ослоњене на бокове, а често се плешће изнад главе, иза леђа, испод ноге... Игра је распрострањена у целој Бугарској, али се по стилу разликују по регијама: добручанска (умерено брза), шопска (врло брза), тракијска (спора), македонска (позната као мушка рученица).
- Ђовани Марија Руђери** (Giovanni Maria Ruggieri; Верона, око 1665 - Венеција, мај 1714) био је италијански композитор аматер. Мало се зна о његовом животу. Познат је као аутор Глорије за два хора, на којој је Вивалди темељио своју *Глорију*. Написао је и 12 опера те неколико сакралних и инструменталних дела.
- Иван Трнски** (Нова Рача, 01.05.1819 - Загреб, 30.06.1910), хрватски књижевник, преводилац и загонетач. Први председник Друштва хрватских књижевника. Писао је песме, приповетке и путописе, преводио с енглеског, немачког, руског и чешког језика.

Извођачи

Мешовити хор *Maestrini*

Мешовити хор *Maestrini* Факултета уметности у Нишу постоји од оснивања факултета и делује у оквиру редовне наставе студената. Чланови хора су студенти студијских програма за музичку теорију, соло певање, хармонику и гитару. Поред годишњих концерата, хор је учесник на фестивалима и манифестацијама факултета, универзитета и града. Хор *Maestrini* изводи композиције различитих стилских епоха, од старих мајстора до савремених аутора, а учествовао је и у извођењу следећих вокално-инструменталних дела: *Севиљски берберин* Ђоакина Росинија, *Слепи миш* Јохана Штрауса, *Кармен* Жоржа Бизеа, *Орфеј и Еуридика* Кристофа Вилибалда Глука, *Титово милосрђе* и *Реквијем* Волфганга Амадеуса Моцарта, *Четири сакрална дела* Ђузепеа Вердија, *IX симфонија* Лудвига ван Бетховена, *Половечке игре* Александра Бородина, мјузикл *Коса* Голта Мекдермота (Galt MacDermot). На репертоару су неизоставно заступљене и композиције српских аутора, Стевана Мокрањца, Исидора Бајића, Корнелија Станковића, Милоја Милојевића, Константина Бабића и многих других.

#4 *Matona mia cara*

Matona mia cara (Драга моја госпо) је мадригал из 1581. године написан за мешовити хор (SATB) *a cappella*. Изворни текст под прозором девојке пева немачки војник који слабо зна италијански те је препун (вулгарних) двосмислености.

Трајање композиције је око 3 минута.

Ола Јејло (Ola Gjeilo; Скуи, 05.05.1978) је норвешки композитор и пијанист, настањен у Њујорку. Похађао је Норвешку музичку академију (*Norges musikkhøgskole*) у Ослу, Краљевски музички колеџ (*Royal College of Music*) у Лондону и Џулијардов конзерваториј (*Juilliard School*) у Њујорку, где је и магистрирао 2006. године. Похађао је и једногодишњи курс филмске музике на Беверли Хилсу. Првенствено пише хорска дела, дела за дувачки оркестар и клавијерску музику, под утицајем џез-, народне и поп-музике. Издао је 10 албума с хорском (4) и клавијерском (6) музиком.

#5 *Ubi caritas*

Ubi caritas et amor, Deus ibi est. (Где су милосрђе и љубав, ту је и Бог) је химна на латинском језику, чији је текст приписан Павлину Аквилејском из 796. године. Јејло је обрадио само прву строфу. Химну *a cappella* пева мешовити хор (SATB). Химну је с ансамблом *Voices8* у верзији с клавијером снимео за свој албум *Ola Gjeilo* из 2016. године.

Трајање композиције је око 3 минута.

Антонио Вивалди (Antonio Vivaldi; Венеција, 04.03.1678 - Беч, 28.07.1741) био је композитор и виолинист из периода барока. За живота је објавио 12 збирки композиција које су добиле број опуса опп. 1-12. У 1970-им годинама је објављен потпунији попис RV (*Ryom-Verzeichnis*) у коме се налази више од 826 дела. Између осталог, опус обухвата око 500 концерата, 46 опера, 23 симфоније, 38 кантата и духовну музику. Свакако најпознатије његово дело су четири виолинска концерта под заједничким насловом "Четири годишња доба" (*Le quattro stagioni*).

#7 *Gloria*, RV 589 у Де-дур

Вивалди је написао неколико верзија *Глорије*, обраду химне *Gloria in Excelsis Deo* (слава Богу на висини), од којих су преживеле две, означене као RV 588 и RV 589. Потоња је једно од најпознатијих Вивалдијевих сакралних дела. Композиција је вероватно из 1715. године, написана за 2 сопрана, алт, четворогласни мешовити хор (SATB), обоу, трубу, 2 виолине, виолу и *basso continuo*, а темељена је на Руђеријевој *Глорији* из 1708. године.

Глорија се састоји од 12 кратких ставака:

#	наслов	превод	гласови	темпо	такт	тон.	време
1	<i>Gloria in excelsis Deo</i>	Слава Богу на висини	SATB	<i>Allegro</i>	4/4	Де-дур	2:15
2	<i>Et in terra pax</i>	И на земљи мир	SATB	<i>Andante</i>	3/4	ха-мол	5:13
3	<i>Laudamus te</i>	Хвалимо те	S (дует)	<i>Allegro</i>	2/4	Ге-дур	2:04
4	<i>Gratias agimus tibi</i>	Захваљујемо ти	SATB	<i>Adagio</i>	4/4	е-мол	0:25
5	<i>Propter magnam gloriam tuam</i>	За велику славу твоју	SATB	<i>Allegro</i>	2/2	е-мол	0:58
6	<i>Domine Deus, Rex coelestis</i>	Господине Боже, Краљу небески	S (solo)	<i>Largo</i>	12/8	Џе-дур	4:19
7	<i>Domine, Fili unigenite</i>	Господине Сине јединорођени	SATB	<i>Allegro</i>	3/4	Еф-дур	2:19
8	<i>Domine Deus, Agnus Dei</i>	Господине Боже, Јагањче Божји	A (solo), SATB	<i>Adagio</i>	4/4	де-мол	5:00
9	<i>Qui tollis peccata mundi</i>	Који одузимаш грехе света	SATB	<i>Adagio</i>	4/4, 3/2	де-мол	1:02
10	<i>Qui sedes ad dexteram Patris</i>	Који седиш здесна Оцу	A (solo)	<i>Allegro</i>	3/8	ха-мол	2:19
11	<i>Quoniam tu solus sanctus</i>	Јер ти си једини свџт	SATB	<i>Allegro</i>	4/4	Де-дур	0:45
12	<i>Cum Sancto Spiritu</i>	Са Светим Духом	SATB	<i>Allegro</i>	2/2	Де-дур	2:47
Времена су са снимка <i>Collegium Musicum 90</i> , Richard Hickox, из 1991. године							29:25
Подељан текст: ставци који се изводе на вечерашњем концерту							10:05

Хеитор Вила-Лобос (Heitor Villa-Lobos [Е]тор Вила-Лобус); Рио де Жанеиро, 05.03.1887 - Рио де Жанеиро, 17.11.1959) био је бразилски композитор, челист, гитарист, диригент и педагог. Учио је виолончело и гитару, али за композицију није имао формално образовање. Рано је остао без оца и издржавао се свирајући у *сџор*-ансамблима. У младости је пуно путовао, скупљао и проучавао бразилску народну музику, а при седмогодишњем боравку у Паризу упознао се с европском музичком традицијом. Широј Бразила радио је као професор музике. Руководио је организацијом бразилског јавног музичког образовања. Иницијатор је оснивања Музичке академије и од 1945. је био њен председник. Његов опус садржи преко 1000 дела у скоро свим жанровима класичне музике (симфоније, опере, балете, солистичке концерте, хорове, музику за гитару и клавир, музику за децу...) Дела се одликују спојем бразилске народне и популарне музике с европском музичком традицијом.

#6 *Melodia Sentimental*

Америчка филмска компанија MGM је од Вила-Лобоса наручила музику за филм *Green Mansions* (Зелене палате) из 1958. године редитеља Мела Ферера (Mel Ferrer). Вила-Лобос није био задовољан именима која је у музици на филму урадио Бронислав Капер (Bronislaw Kaper), па је музику трансформисао у свиту *Floresta do Amazonas* (Амазонска шума). Две соло песме из свите, *Melodia Sentimental* (Сентиментална мелодија) и *Canção de Amor* (Љубавна песма), постале су неке од најпознатијих Вила-Лобосових песама.

Melodia Sentimental урађена је на стихове бразилске песникиње Доре Васконселос (Dora Vasconcelos). Вила-Лобос је, осим за *Амазонску шуму*, урадио и верзије за глас и оркестар и за глас и клавир, а постоје и аранжмани и за глас и друге инструменте. То је љубавни позив, *Пробуди се и дођи да гледамо месец...*

Тајање композиције је око 3-4 минута.

Јосип Славенски (Јосип Штолцер-Славенски; Чаковец, 11.05.1896 - Београд, 30.11.1955) био је југословенски композитор и педагог. Након две године, због 1. Светског рата, 1916. године прекида студије на Будимпештанском конзерваторију, а студије завршава од 1921. до 1923. године на Прашком конзерваторију. По повратку у Загреб кратко ради као предавач у Музичкој школи Загребачке музичке академије. Тад, под утицајем идеје југословенства, свом родном презимену Штолцер додаје презиме Славенски. Од 1924. године трајно се настањује у Београду. Ту испрва ради у Музичкој школи "Станковић", а затим као професор композиције на Музичкој академији. Опус Славенског обухвата око 180 дела, у скоро свим жанровима, за оркестре (*Балканофонија*, *Симфонија Оријента*), за камерне саставе (*Славенска соната*, *Sonata religiosa*), дела за клавир (*Игре и песме са Балкана*), драмска дела (балет *Русалије*), вокална дела (кантата *Младост*, хорови *Вода звира*, *Љубавна песма*, *Песме моје мајке*), обраде партизанских песама, филмску и експерименталну музику.

#8 *Јесенске ноћи*

Славенски је песму објавио 1927. године у збирци за мешовити хор *Шест народних попијевака*. Вероватно је користио почетак текста песме *Чекајућа драга* *Ивана Трнског*, из збирке *Сваколика му дјела* издате 1891. године. Песма говори о девојци којој се одужила ноћ чекајући драгог. Славенски је изоставио финале Трнскога: *Изненада к драгој скочи, / Па јој љуби црне очи. / Љуби уста, љуби лице / Свог голупка, њежне птице. Љуби драгу зелен-боре, / Драга њега тја до зоре.*

Трајање композиције је око 3 минута.

Исидор Бајић (Кула, 16.08.1878 - Нови Сад, 15.09.1915) био је српски композитор, педагог, мелограф и музички писац. Завршио је Српску гимназију у Новом Саду, а музику је студирао на Краљевској мађарској музичкој академији у Будимпешти. Од 1901. до 1915. године радио је као наставник музике у гимназији коју је похађао. Истовремено је био активан и на другим пољима: основао је музичку школу у Новом Саду (1909), покренуо је часопис *Српски музички лист* и *Српску музичку библиотеку*, писао је уџбенике, објављивао је текстове из области музике у многобројним часописима, преводио је страна музичко-теоријска дела, записивао је народне и црквене мелодије, радио је као хоровађа и оркестарски диригент. Његов опус обухвата више од 2000 записаних композиција, већином базираних на фолклору: циклуси соло песама, клавирска, камерна, оркестарска и хорска дела, четири комада с певањем и једна опера (*Кнез Иво од Семберје*).

#9 *Српкиња*

Песму и плес је Бајић написао око 1903. године, а аутор стихова је Јован Живојиновић. Целу песму Бајић је убацио у своју оперу *Кнез Иво од Семберје*.

Трајање композиције је око 1,5 минута.

Добри Христов (Варна, 14.12.1875 - Софија, 23.01.1941) је био бугарски композитор, хоровађа и педагог. У Варни је 1894. године завршио мушку гимназију и радио као учитељ у основној школи. Од 1900. до 1903. је студирао на Прашком конзерваторију. Преселио се у Софију 1907. године, где је радио као професор у Првој мушкој гимназији и у приватној музичкој школи. Био је диригент музичког друштва *Завичајна песма (Родна песен)* и црквеног хора *Седмочисленици* (седам светаца). Постао је директор Државне музичке школе 1918, био је предавач музичке теорије на Државној музичкој академији и заменик директора Националне опере. Примљен је у Бугарску академију наука 1929. године. Његов опус обухвата велики број дела, првенствено хорску музику, те песме, црквену и музику за оркестар.

#10 *Мари моме црноока*

Мари моме црноока (Мари моме цррноока - Маријо девојко црноока) је кратка композиција, тзв. "рученица" (*ръченица*), за мешовити хор.

Трајање композиције је око 1 минут.

Ѓузепе Верди (Giuseppe Verdi; Ле Ронколе, 10.10.1813 - Милано, 27.01.1901) је чувени италијански композитор. С изузетком малобројних камерних и вокалних композиција и Реквијема, Верди је искључиво композитор опера (укупно 26), па су његове опере данас велики део репертоара светских оперских кућа.

• Набуко

"**Набуко**" (ит. *Nabucco*) је опера у 4 чина, премијерно изведена 09.03.1842. у миланској *Ла Скали (La Scala)* под изворним именом *Nabucodonosor*. Либрето је написао Темистокле Солера (Temistocle Solera) према библијским књигама пророка Јеремије и Данила те представи Огиста Анисе-Буржуа и Франсоа Корнуа (Auguste Anicet-Bourgeois, François Cornu) из 1836.

Радња опере смештена је у Јерусалим и Вавилон 578. године п. н. е. "Набуко" се састоји од четири дела, од којих сваки има посебан наслов: Јерусалим, Безбожник (или Зао човек), Пророчанство и Свргнути идол. Осим ових наслова, сваки део има и поднаслов који је цитат или парафраза из Књиге пророка Јеремије.

#11 *Va, pensiero* (поћи мисли) је хор из трећег чина, код нас познатији као "**Хор Јевреја**". Хор Јеврејског робља на обали Еуфрата исказује своју чежњу за својом домовином Јудејом.

Уобичајено трајање хора је око 5 минута.

• Травијата

"Травијата" (ит. *La traviata*) је опера у 3 чина, премијерно изведена 06.03.1853. у Венецији. Либрето је написао Франческо Марија Пјаве (Francesco Maria Piave) према драми "Дама с камелијама" (*La dame aux camélias*) Александра Диме (Alexandre Dumas). Првобитно име опере било је "Виолета", према главном лику. Травијата у слободном преводу значи "посрнула".

Виолета је куртизана у коју је Алфредо дуже заљубљен, а упознају се тек на Виолетиној забави. И она се заљубљује у њега и пристаје да живи с њим у провинцији. Алфредов отац захтева од Виолете да се врати старом животу, да не квари заруке Алфредове сестре... Месецима касније, Алфредо сазнаје да Виолета умире од туберкулозе, хита к њој, али стиже касно, Виолета умире у његовом наручју.

#13 *Noi siamo zingarelle* (Ми смо Циганке) је сцена с хором Циганки и дуетом Флоре и маркиза д'Обињија из 2. сцене 2. чина. На забави код Флоре, улазе Циганке да забављају госте. Уз плес, гледају у длан Флори и маркизу...

Трајање сцене је око 3 минута.

Лео Делиб (Léo Delibes; Сен Жермен ди Вал, 21.02.1836 - Париз, 16.01.1891) био је француски композитор из периода романтизма. Студирао је оргуље и композицију на Париском конзерваторију, где је и предавао последњих 10 година живота. Радио је 18 година као црквени оргуљаш, док се није посветио сцени. Његов опус обухвата 30-ак вокалних (хорских) композиција и 28 сценских дела (оперете, опера, балет), од којих су најпознатија балет "Копелија" (*Coppélia*) и опера "Лакме" (*Lakmé*).

#12 *Les trois oiseaux*

Les trois oiseaux (Три птице) је песма из 1891. године за два женска гласа на стихове песме *L'Exilée* (Прогонство) Франсоа Копеа (François Coppée, 1842-1908) из 1877. године. *И рекох голубу... -Предалеко је. / И рекох орлу... -Превисоко је. / И рекох лешинару... -Прекрасно је.*

Трајање композиције је око 3 минута.